

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 3 – 9 สิงหาคม 2567

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2567 ญี่ปุ่นส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (3 สิงหาคม 2567)

เมื่อวันที่ 2 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรในช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2567 โดยพบว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรเฉพาะสินค้าเกษตรขั้นต้นซึ่งไม่รวมถึงสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร คิดเป็น 200,600 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นสูงสุดและนับเป็นการขยายตัวเป็นปีที่ 7 ติดต่อกัน เนื่องจากความนิยมในอาหารญี่ปุ่นและเงินเยนที่อ่อนค่า ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกข้าวเขียว ข้าว และเนื้อโคขยายตัวอย่างเห็นได้ชัด

ขณะที่ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารในภาพรวมในช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2567 คิดเป็น 701,300 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากประเทศจีนระงับการนำเข้าสินค้าประมง เช่น หอยเชลล์ จากญี่ปุ่น สืบเนื่องจากการปล่อยน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima Daiichi ลงสู่น้ำทะเล

เมื่อพิจารณารายสินค้าแล้วพบว่า ข้าวเขียวมีมูลค่าส่งออก 15,900 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 37 และปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 24 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา กระแสใส่ใจในสุขภาพในภูมิภาคยุโรปและอเมริกาส่งผลให้ข้าวเขียวได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ข้าวมีมูลค่าส่งออก 5,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 33 เนื่องจากจำนวนร้านอาหารญี่ปุ่นในสหรัฐอเมริกาและฮ่องกงเพิ่มขึ้น ความต้องการของร้านอาหารขยายตัว ด้านเนื้อโคมีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 โดยเฉพาะการส่งออกไปได้หวันและประเทศในเอเชีย ในส่วนของผักผลไม้พบว่า มันทะมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 21 เนื่องจากการผลิตในภูมิภาค Kyushu พื้นที่ ประกอบกับห้างสรรพสินค้าของญี่ปุ่นขยายกิจการไปยังต่างประเทศ และการส่งออกผลไม้ประเภทส้มขยายตัวร้อยละ 31 โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดฮ่องกงและไต้หวัน

ในส่วนของสินค้าเกษตรรวมสินค้าแปรรูปมีมูลค่าการส่งออก 457,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการของร้านอาหารในต่างประเทศ ความต้องการของผู้ประกอบการค้าปลีก และการค้าทางออนไลน์ขยายตัว ประกอบกับเงินเยนอ่อนค่า

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่น
ในช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2567

รายการ	มูลค่า (100 ล้านบาท)	เทียบกับในช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2566 (ร้อยละ)
สินค้าเกษตร (รวมสินค้าแปรรูป)	4,574	+6
- อาหารแปรรูป	2,568	+3
- สินค้าเกษตรขั้นต้น	2,006	+10
-- สินค้าปศุสัตว์	651	+4
-- ธัญพืช	343	+12
-- ผักผลไม้	289	+3
-- อื่นๆ	718	+16
สินค้าป่าไม้	315	+3
สินค้าประมง	1,297	-21
สินค้าประมงแปรรูป	364	-15
รวม	7,013	-2

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

บริษัทผู้ผลิตอาหารรายใหญ่ของญี่ปุ่นทยอยใช้เทคโนโลยีชีวภาพผลิตอาหารทดแทนเพื่อเตรียมรับมือวิกฤติอาหาร (4 สิงหาคม 2567)

บริษัทผู้ผลิตอาหารรายใหญ่ของญี่ปุ่นทยอยนำเทคโนโลยีชีวภาพเข้ามาใช้เพื่อเตรียมพร้อมรับมือวิกฤติอาหาร เช่น บริษัท Meiji Holdings เริ่มพัฒนาการเพาะเลี้ยงเซลล์โกล์ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตช็อกโกแลต ขณะที่ บริษัท Ajinomoto เริ่มประยุกต์ใช้โปรตีนที่ผลิตจากจุลินทรีย์ในการผลิตอาหาร ทั้งนี้ หลายฝ่ายคาดการณ์ว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะส่งผลให้ผลผลิตด้านการเกษตรจะไม่เพียงพอ ประกอบกับประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรเริ่มขาดแคลน สำหรับญี่ปุ่นซึ่งอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารต่ำ เทคโนโลยีชีวภาพกลายเป็นกุญแจสำคัญในการรักษาความมั่นคงทางด้านอาหาร ทั้งนี้ สหภาพยุโรปมีความก้าวหน้าในส่วนของเทคโนโลยีด้านอาหาร (Food Technology) และได้มีการปรับแก้หรือออกกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว ขณะที่ ญี่ปุ่นยังไม่มีกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยและการแสดงฉลากสำหรับอาหารประเภทเพาะเลี้ยงจากเซลล์ ฯลฯ จึงยังไม่สามารถวางจำหน่ายได้

บริษัท Meiji Holdings จะใช้เทคโนโลยีของบริษัท California Cultured ซึ่งเป็นบริษัทสตาร์ทอัพของสหรัฐอเมริกาที่บริษัท Meiji Holdings เข้าไปลงทุน โดยบริษัท California Cultured เก็บเซลล์จากต้นโกล์และนำไปเพิ่มจำนวนในอุปกรณ์เพาะเลี้ยง โดยคาดว่าสหรัฐฯ จะให้การรับรองการจำหน่ายผงโกล์ตามขั้นตอนการผลิตดังกล่าวในปีงบประมาณ 2567 นอกจากนี้ ยังพบว่าผงโกล์ดังกล่าวมีสารต้านอนุมูลอิสระ Cacao Flavanol มากกว่าผงโกล์ตามธรรมชาติ และบริษัทฯ มีกำหนดจะวางจำหน่ายช็อกโกแลตที่ผลิตจากผงโกล์

จากเซลล์เพาะเลี้ยงครั้งแรกในปีงบประมาณ 2568 ทั้งนี้ ปัจจุบันปริมาณเมล็ดโกโก้มีจำนวนไม่เพียงพอ เนื่องจากภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการระบาดของโรคพืช ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้นมาก การเพาะเลี้ยงเซลล์โกโก้จะช่วยให้ปริมาณการผลิตมีเสถียรภาพ และต้นทุนการผลิตเริ่มจะคุ้มค่างกับมูลค่าการจำหน่าย ซึ่งบริษัท Meiji Holdings จะลงทุนเพิ่มเติมในบริษัท California Cultured เพื่อยกระดับอุปกรณ์ในการเพาะเลี้ยง

ด้านบริษัท Ajinomoto เริ่มใช้โปรตีนที่ได้จากการให้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นอาหารให้จุลินทรีย์นำมาผลิตอาหาร โดยร่วมมือกับบริษัท Solar Foods ซึ่งเป็นบริษัทสตาร์ทอัพในฟินแลนด์ ในการพัฒนาผงโปรตีนและรัฐบาลสิงคโปร์ได้ให้การรับรองการจำหน่ายแล้ว มีกำลังการผลิตปีละ 160 ตัน โดยบริษัท Ajinomoto ได้พัฒนาขนมที่มีการผสมผงโปรตีนดังกล่าวและเตรียมเริ่มทดลองจำหน่ายในช่วงฤดูร้อนปีนี้ ซึ่งบริษัทฯ เปิดเผยว่า ผงโปรตีนดังกล่าวมีรสชาติอร่อย มีความเข้มข้น และมีสารอาหารสูง

ในส่วนของบริษัท Nissin Foods Holdings ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยโตเกียวเพื่อพัฒนาเนื้อสัตว์เพาะเลี้ยงที่ได้จากการนำเซลล์จากวัวมาเพาะเลี้ยงในอุปกรณ์ โดยมีแผนจะจำหน่ายสแต็กจากเนื้อสัตว์เพาะเลี้ยงในปีงบประมาณ 2568

ทั้งนี้ สถาบันวิจัย Mitsubishi คาดการณ์ว่า ตลาดเทคโนโลยีอาหาร (Food Technology) ของโลก เช่น เนื้อสัตว์ทดแทน จะมีขนาด 280 ล้านล้านเยนในปี 2593 หรือเพิ่มขึ้น 12 เท่าของปี 2563 ด้านประชากรโลก คาดการณ์จะเพิ่มขึ้นเป็น 1 หมื่นล้านคนในปี 2593 นอกจากจำนวนประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังคาดการณ์ว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศจะส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง โดยหากอาหารไม่เพียงพอ หลายฝ่ายมีความวิตกกังวลว่าจะเกิดเป็นสงครามแย่งอาหาร ดังนั้น เทคโนโลยีอาหาร เช่น การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะกลายเป็นกุญแจสำคัญในการรักษาเสถียรภาพอาหาร

ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการตรวจสอบอาหารประเภทใหม่ที่ยังไม่เคยมีการบริโภค เช่น อาหารที่เพาะเลี้ยงจากเซลล์ และยังไม่มีการอนุญาตให้จำหน่ายเนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยงได้ ขณะที่ หลายประเทศ เช่น สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา อิสราเอล ฯลฯ มีการจัดระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเทคโนโลยีด้านอาหารมีความก้าวหน้า

ด้าน บริษัท Unilever ของประเทศอังกฤษ ร่วมกับบริษัทสตาร์ทอัพของสหรัฐอเมริกาที่มีเทคโนโลยี “การหมักอย่างแม่นยำ” พัฒนาสินค้าและวางจำหน่ายไอศกรีมแล้ว ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวเป็นการสร้างโปรตีน เช่น ผลิตภัณฑ์จากนม โดยกระบวนการหมักของจุลินทรีย์

ขณะที่ บริษัทญี่ปุ่นได้มีการเดินทางงานวิจัยภายในประเทศควบคู่ไปกับการเข้าไปลงทุนในบริษัทต่างประเทศหรือร่วมมือกันวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี พร้อมเดินทางสร้างตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายในต่างประเทศ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารคิดตามแคลอรีของญี่ปุ่นในปีงบประมาณ 2566 คิดเป็นร้อยละ 38 เท่ากับปีงบประมาณก่อนหน้า (7 สิงหาคม 2567)

เมื่อวันที่ 6 สิงหาคมที่ผ่านมา แหล่งข่าวรายงานตัวเลขอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารประจำปีงบประมาณ 2566 (เมษายน 2566 - มีนาคม 2567) โดยคิดเป็นร้อยละ 38 (คิดตามแคลอรี) เท่ากับปีงบประมาณก่อนหน้า ถึงแม้ว่าปริมาณผลผลิตข้าวสาลีจะเพิ่มขึ้นแต่อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารยังคงห่างจากเป้าหมายของรัฐบาลที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 45 ทั้งนี้ รัฐบาลมีแผนจะกำหนดเป้าหมายใหม่ในปีงบประมาณหน้า

ปัจจัยบวกต่ออัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารในปีงบประมาณ 2566 ได้แก่ ข้าวสาลีมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และปริมาณการบริโภคพืชน้ำมันซึ่งพึ่งพาการนำเข้ามีแนวโน้มลดลง ขณะที่ ปัจจัยลบ ได้แก่ อัตราน้ำตาลของหัวปีลดลง ปริมาณการผลิตน้ำตาลจึงลดลงไปด้วย ภาพรวมจึงส่งผลให้อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปีงบประมาณก่อนหน้า

อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารคิดตามแคลอรีลดลงต่ำสุด ร้อยละ 37 ในปีงบประมาณ 2563 และอยู่ในระดับร้อยละ 37 - 38 ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งญี่ปุ่นยังไม่เคยเพิ่มอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารได้ตามเป้าหมายของรัฐบาล

ในส่วนของอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารคิดตามมูลค่าการผลิต ในปีงบประมาณ 2566 คิดเป็นร้อยละ 61 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปีงบประมาณก่อนหน้าซึ่งลดลงต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรใกล้เคียงกับปีก่อนหน้าแต่ราคาธัญพืชมีแนวโน้มลดลงส่งผลให้อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารคิดตามมูลค่าการผลิตขยายตัว นอกจากนี้ ราคาข้าวและผักในประเทศที่เพิ่มขึ้นยังเป็นปัจจัยบวกต่อการขยายตัวของอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารคิดตามมูลค่าการผลิต อย่างไรก็ตาม ตัวเลขดังกล่าวยังคงต่ำกว่าเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดไว้ที่ร้อยละ 75

กฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบทฉบับแก้ไขที่ได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาสมัยที่ผ่านมากำหนดให้มีการตั้งเป้าหมาย เช่น อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร ให้สามารถปรับปรุงได้ ซึ่งรัฐบาลมีแผนจะจัดทำแผนพื้นฐานให้เสร็จภายในปีงบประมาณนี้ และจะมีการกำหนดเป้าหมายใหม่สำหรับการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร

ด้านกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) จะให้ความสำคัญกับการผลิตข้าวสาลี ถั่วเหลือง อาหารสัตว์ ฯลฯ ในประเทศ ในส่วนของ Mr. Tetsushi SAKAMOTO รัฐมนตรีว่าการ MAFF ระบุว่า การให้อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารปรับตัวสูงขึ้นในยุคที่ปริมาณการบริโภคข้าวลดลงเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก การกำหนดเป้าหมายการพึ่งพาตนเองด้านอาหารควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงนโยบายด้วย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้าประจำเดือนกรกฎาคม 2567 ลดลงร้อยละ 10 แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์สูงต่อเนื่อง (7 สิงหาคม 2567)

เมื่อวันที่ 6 สิงหาคมที่ผ่านมา องค์การส่งเสริมการรักษาสะถียรภาพข้าวได้เผยแพร่ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้า (DI) ประจำเดือนกรกฎาคม 2567 โดยคิดเป็น 67 ลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างต่อเนื่อง หลายฝ่ายมองว่า ถึงแม้ว่าข้าวปีการผลิต 2567 จะเริ่มออกสู่ตลาดในระยะถัดไปแต่ความต้องการข้าวจะยังคงสูงกว่าปริมาณผลผลิต ในส่วนของดัชนีราคาข้าวคิดเป็น 66 และคาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้นอีก

ในส่วนของดัชนีความต้องการข้าวในเดือนปัจจุบันคิดเป็น 85 ใกล้เคียงกับเดือนก่อนหน้าซึ่งเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นประวัติการณ์ เนื่องจากเป็นช่วงปลายฤดูการผลิตเก่าและกำลังจะเข้าสู่ต้นฤดูการผลิตใหม่ ปริมาณข้าวจึงออกสู่ตลาดน้อย ด้านผู้ประกอบการค้าส่งข้าวในภูมิภาค Kanto ระบุว่า ปริมาณสต็อกข้าวมีจำนวนน้อย ผู้ประกอบการหลายรายแย่งกันซื้อข้าวฤดูการผลิตใหม่ จึงคาดว่าราคาจะยังคงอยู่ในเกณฑ์สูงต่อเนื่องอีกสักระยะ

ด้านดัชนีราคาข้าวคิดเป็น 66 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า หลายฝ่ายมั่นใจว่า ราคาข้าวปีการผลิตใหม่จะปรับตัวสูงขึ้น โดยข้าวที่ผลิตในภูมิภาค Kyushu ซึ่งเริ่มออกสู่ตลาดสำหรับผู้บริโภคทั่วไป ราคาประมาณ 3,000 เยน ต่อ 5 กิโลกรัม เพิ่มขึ้น 1,000 เยน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ผู้ประกอบการค้าส่งข้าวรายใหญ่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า หากสินค้าในตลาดกลายเป็นข้าวปีการผลิต 2567 ทั้งหมดแล้ว ราคาข้าวในภาพรวมจะปรับตัวสูงขึ้น

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ญี่ปุ่น-อินโดนีเซียลงนามแก้ไข EPA ให้โควตากล้วยปลอดภาษีจากอินโดนีเซียเพิ่มเติมอีก 3,000 ตัน (9 สิงหาคม 2567)

เมื่อวันที่ 8 สิงหาคมที่ผ่านมา รัฐบาลญี่ปุ่นและรัฐบาลอินโดนีเซียลงนามในเอกสารแก้ไขรายละเอียดความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ (EPA) ญี่ปุ่น-อินโดนีเซีย ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือในภาคเกษตรด้วย โดยในส่วนของ การส่งออกสินค้าเกษตรของญี่ปุ่น อินโดนีเซียจะกำหนดโควตานำเข้าข้าวภาษีต่ำพร้อมยกเลิกภาษีนำเข้าสำหรับแป้งข้าวเจ้า ขณะที่ ในส่วนของ การส่งออกสินค้าเกษตรของอินโดนีเซีย ญี่ปุ่นจะขยายโควตาปลอดภาษีสำหรับกล้วยและสับปะรดและขยายโควตาภาษีต่ำสำหรับซอร์บิทอล จากนั้นไปทั้งสองประเทศจะเข้าสู่กระบวนการภายในประเทศก่อนจะมีผลบังคับใช้ต่อไป

สำหรับการแก้ไขในสาขาเกษตรในครั้งนี้ กรณีการส่งออกข้าวเมล็ดสั้นจากญี่ปุ่นไปยังอินโดนีเซีย ได้กำหนดภาษีกิโลกรัมละ 450 รูเปียห์อินโดนีเซีย หรือประมาณ 4.3 เยน สำหรับข้าวจำนวน 8,500 ตัน โดยเป็นภาษีที่ ขณะที่ กรณีการส่งออกกล้วยจากอินโดนีเซียมายังญี่ปุ่น ได้มีการขยายโควตาการนำเข้ากล้วยแบบปลอดภาษีเพิ่มขึ้นอีก 3,000 ตัน เป็น 4,000 ตัน สับปะรด (เฉพาะลูกไม่เกิน 900 กรัม) เพิ่มขึ้นอีก 500 ตัน เป็น 800 ตัน พร้อมขยายโควตาภาษีต่ำสำหรับซอร์บิทอลเพิ่มขึ้นอีก 5,000 ตัน เป็น 30,000 ตัน อัตรา

ภาษีในโควตาร้อยละ 3.4 ด้านกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) วิเคราะห์ว่า จะไม่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศ

ขณะเดียวกัน ยังได้มีการยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสำหรับน้ำผลไม้ เช่น น้ำเกรปฟรุต มายองเนส ปลาทูน่า ครีบเหลือง ปลาโบนิโตกระป๋อง ฯลฯ ทั้งนี้ EPA ฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อปี 2551 และเริ่มเจรจา ทบทวนเมื่อปี 2558 โดยได้เห็นชอบในหลักการเมื่อเดือนธันวาคม 2566 ที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว